

BRAND

För Sveriges ära!

(Till bilden å första sidan).

Någon mera oerhördt brottslig propaganda än den som nu, till följd af okunnig råhet och simpelhet utan gräns, till följd af utlevade gamla öfverklass släkters fruktansvärdt tomhufvade fanatism och blodtörst, förts under de senast gångna veckorna, torde knappast kunna tänkas.

På Helgeandsholmen sitta i dessa dagar gamla gråhåriga och förbenede stofiler, sorgligt kända och erkända öfver allt Sveriges land för sin mörka kulturfientlighet och blinda konservatism, och afgöra huruvida hundratusentals unga svenske och norske män, som aldrig sett hvarandra och ännu mindre ha något otaladt med hvarandra, skola försas tillsammans för att slakta hvarandra såsom urskogens vilda djur, öfverfalla hvarandra med dödade kulor, sargande bajonettknivar, sönderslitande bomber och granater, utplåna hvarandra från jorden, — afgörandet ligger i de gamla gubbarnas darrande händer, i deras tomma hjärnor och på deras lallande tungor!

Lif eller död för den svenska ungdomen afgöres i dessa dagar i diverse kabinett af en samling människor, om hvilka vi inte veta annat än att de äro mycket gamla och mycket tokiga.

Och *hvarför*, tillåt oss go herrar att fråga det, vi som äro de tillämnade slaktoffren, *hvarför* skola vi i denna tid af ljusa nätter och varma dagar, då naturen predikar sitt försonande skönhets-evangelium öfver hela den härliga skandinaviska halfön, *hvarför* skola vi, ni mörkrets män, öfverge hus och hem, fäder och mödrar, hustrur och små baru för att ta mordvapen i händerna och söla ned de värmländska skogarna och de norska fjällen med oskyldigt blod?

För Sveriges ära! svara ni och slå patetiskt med handen på det ställe af edert gamla förtorkade bröst, under hvilket andra människor ha ett hjärta.

Och med tillhjälp af fetlagda »Kristi efterföljare», som ostraffadt predika våldets evangelium från predikstolarna, och lika samvets- som talanglösa murflar från det mörkaste Klara, söka ni med otrolig oblyghet hetsa upp en »stämning» till förmån för den vidriga begreppsöfvervirring, som är utmärkande för ert s. k. program.

För att nå ett så vackert mål som ett krig måste man använda vackra medel: De hutlöst lögnaktiga fetstilsankorna i *Vårt Land*, *Nya Dagligt Allehanda* och *Stockholms-bladet*: »Hela Norge mobiliseradt!» — »Svenska flottan mobiliserad.» —

»Tjugutusen normmän mot gränsen» m. fl. medvetna, och, medgifven det, med hänsyn till afsikten oerhördt brottsliga lögnar. För att inte tala om alla små ilska norskatäror och »ledande» skallartiklar.

Veta dessa dystra blodnegrer hvilket snyggt handverk de utföra?

Veta de, att de för en simpel judaspenning medverka till att ödelägga två folk?

* * *

De skräna i floder af bläck om »Sveriges ära» som om de hade den liggande inlåst i en byrålåda på någon af sina otäcka redaktionsbyråer och när som helst kunde ta fram den och titta på den och tala om hur den mår och hvad den för tillfället behöfver.

På officersmässerna landet rundt håller man repetitionskurser i »Sveriges ära» ända från Styrbjörn Starke och till slaget vid Svenskund, under det man dricker punsch, sjunger folksånger och skramlar med sablarna.

Löjtnant Ekström på Polacksbacken påstod häromdagen att Sveriges ära kräfte att han, Ekström, och hans kompani, i slutet af veckan stode i Kristiania.

Ekström står emellertid kvar med sitt kompani på Polacksbacken och stampar, ännu den dag som är, och hans »Sveriges ära» får hvila sig.

Häromdagen inträdde fyra stycken gradpasserare i Fritzes bokhandel, som för tillfället var full med folk, och kommenderade med hög röst: »Höv nu, vav så god och låt oss få fyva exempel af generalstabens kavtov öfvev Novge!»

Hvarpå de unga generalsämnena marscherade till Rydbergs bar för att detaljera fälttogsplanen.

Stackars normmän! . . .

Beväringsmännen på lägerplatserna lära i dessa dagar vara lifligt attackerade med »fosterländska föredrag» af de tvåbenta karrikatyror af släktet Homo Sapiens som gå under namn af löjtnanter.

Regementspastorerna förklara med en mun att gamle Gud Fader för ingen del har något emot ett litet krig. Tvärtom.

* * *

Den arbetande och tänkande svenska ungdomen har emellertid genom storsvenskarnas under de senaste veckorna utförda kovändningar och ömkliga afslöjanden af sin vanvetiga och pompösa sjuklighet, fått sin stridslinje — som vid allt heligt inte bildar någon front mot norr- männen — ytterligare preciserad.

Här måste agiteras med fördubblad kraft och fart.

Ned med dem som äro nog samvetslösa att skräna om att »Sveriges ära» skall köpas i blod!

Bort med krigsgalningarna och mordbenglarna!

Må de falla själfva på sina gamla svärd, så att vi aldrig mera måtte få höra deras vidriga kraxande!

Ned med militarismen!

Stockholm den 4 juli 1905.

Skandinav.

Ned med vapnen!

Krigshofrätten beslöt i sin vishet, att de två månadernas fängelse och de två månadernas straffarbete, hvartill vår kamrat Fritiof Larsson af krigsrätterna dömts, skulle förvandlas till tre månaders straffarbete. Det var allt. Krigshofrätten kunde icke inse, hur rosenrasande galet och juridiskt vanvetigt det är, att en person blir för ett och samma »brott» dömd tvänne gånger.

Den 22 juni fördes Fritiof Larsson från kasärnens arrest till Stockholms skandalöst usla häkte, där han fick sitta till den 30 d:s, då han blef transporterad till Uppsala.

Som hans rättegångsbiträde fick jag tillfälle att träffa honom på häktet. Han var sig lik: frimodig och säker och strålade glad, då jag som hastigast framförde hälsningar från tusenden kamrater och liktänkande. Blott ett hade han att anmärka: att maten var så mycket sämre på häktet än i kasärnens arrest. Detta är äfven från detta samhälles synpunkt sett så mycket skamligare, som på häktet kunna ju personer tvingas sitta, som äro alldeles oskyldiga och som sedan under rättegångens lopp frikännas . . .

På morgonen den sista juni fördes vår kamrat i fängvagn från häktet till järnvägsstationen. Där nere hade samlats ett 60-tal arbetare för att hälsa honom, och då tåget blåstes af uppstämde några af Frithiof Larssons kamrater ett fyrfaldigt hurra, som dånade efter perrongen och trängde säkert in i den tättslutna fängkupén.

Då vår kamrat fördes från fängvagnen, som kom från häktet, till järnvägsstationen, fick han gå fastkedjad med tre andra straffångar. Och man vågar ändock tala om civilisation!*)

* * *

Ett märkligt militärupprop är det, som »Socialistisk Ungdomsförbund i

* Alla bref till honom böra allt fortfarande adresseras till *Brands* red., Vanadisvägen 15, Stockholm. Och hvad korrespondensen till vår kamrat på Långholmen, Schönqvist, beträffar, så får den icke vara vidlyftig, d. v. s. man får egentligen icke skriva annat än en hälsning. Men hvar och en kan ju förstå, att denna hälsning är nog och kärkommen. Den, som skriver mera och särskildt den, som skriver om dagens frågor eller uttrycker sin harm mot det bestående, skriver ej till Schönqvist, ty sådana bref får han icke.

Danmark» i våras utgaf och spridde, inlagdt i oskyldiga ljusgröna kuvert. Författaren, Chr. Christensen, börjar med den lilla elaka maningen till läsaren, att om denne hör till den ägande klassen han icke bör trötta sina ögon med att läsa detta upprop. Det är riktadt till den unge proletären, som enligt lagens befallning skall dra på sig den granna uniformen och börja det ädla krigarhandverket. »Tanklös bör du icke hänge dig åt en institution, som är så brännmärkt af råhet och brutalitet som militarismen», utropar författaren och skildrar i korta gripande ord alla ohyggligheter, alla skändligheter det rysk-japanska slaktandet uppenbarat, samt fortsätter sålunda:

»Med öfverlagd klokhet och listig beräkning har den ryska och japanska regeringen i och genom den tvungna militärtjänsten uppfostat den million vilddjur, som nu härja Mandshuriets berg och slätter. Den *ryska* regeringen har genom militärtjänsten uppfostat de mördare, som sköto på de fredliga *ryska* arbetarna i Petersburg den 22 januari i år.

Hvarje regering söker genom den tvungna militärtjänsten göra landets söner till dresserade mördare, för att med dessas hjälp röfva land till plundring och samtidigt tvinga underklassen att låta utsaga och tyrannisera sig, så som öfverklassen finner för godt. För den skall upprätthållas militarismen och den tvungna värnplikten!

Ja, käre kamrat, i dag skall du i kraft af värnpliktslagen träda i mördarlära hos den danska vänsterregeringen. Denna regering som har öppet förklarat, att danska militären är för svag att röfva nytt land, ja icke en gång i stånd att försvara landet mot andra makter. Trots detta höjer man militärbudgeten; den provisoriska fästningen kring Köpenhamn förbättras oupphörligt. Då du drar konsekvensen häraf, måste du förstå, att den danska regeringen *rustar mot en inre fiende*.

Öfverallt, där arbetarne ha rest sig mot öfverklassens tyranni och förtryck samt fordrat så mycket att de kunna lefva utan att svälta, ha regeringarne utkommenderat soldater mot dem. Där arbetarna kommit med böner, ha de maktägande svarat med mord — icke blott i Ryssland, utan i alla större länder. Här i Danmark har det ännu icke gått så långt, men på valdagarne och på arbetarnes större festdagar har regeringen sört för att en del af manskapet hållits kvar i kasärnen för att kunna hastigt rycka ut. Den dåliga afsikten har därför aldrig fattats, och ingen vet hvad framtiden skall visa.

Den regering, som nu sitter vid makten, tillhör den svartaste reaktion. Den ställer sig som ett hinder för all frihet och allt framåtskridande. Den representerar landtarbetarnas grymma utsugare, storbönderna och godsägarna,

som af penningsnikenhet nedtrycka landtarbetarna i de eländigaste villkor. Denna regering har brutalt vägrat att hindra arbetslöshetens följder, hvarunder tusen och åter tusen barn få lida hungerns och köldens kval. Af denna regering, som i stället för humana framsteg söker på alla sätt att införa prygelstraff för vuxna människor, af den regeringen kan man vänta allt. Den representerar förtryckarna mot de förtryckta. Den är öfverklassens brutala handlangare i kampen mot de fattiga och lidande klasserna.

Skulle du därför en dag bli utkommenderad för att skjuta på arbetarna, så betänk dig innan du går till handling; ty den dagen är all lag och rätt upphäfd, och på dig och dina kamrater kommer ansvaret att hvila. Ni allena bestämma då, om striden skall uppgöras genom fredlig förhandling mellan klasserna eller med blodsutgjutelse och mord. Lyder du officerarnas kommando, då ställer du dig på förtryckarnes sida och gör dig själf till mördare och förrädare mot dina klassbröder, hvilkas förbannelse skall följa dig, hvarthän du än flyr. Endast förnedring och själskval och öfverklassens hån blir dig till del. Men om du nekar att lyda officerarnas befallning till mord och jämte dina kamrater ställer dig passiv, då skall du icke blott förhindra allt våld, utan du skall åstadkomma, att de tusen och åter tusen, som nu lefva i fattigdom och okunnighet vilja vakna upp till en ny och rikare känsla och glädje af lifvet; du skall dra kasärnernas och kojornas bleka och utarmade barn fram under solens och kunskapens varma strålar, så att hälsans rosor åter kunna blomstra på barnets kinder och folkets intellektuella lif spira i större och friare former, jordens arbetare skola sända dig sin beundran och tack. Framtidens historia skall bära ditt namn såsom minne af den första fredsvän, som ägde mod och makt att realisera mänsklighetens lifstanke: Fred mellan människorna.

Tänk öfver detta, kamrat, om du en gång skall välja mellan öfver- och underklassen! Ja, tänk därpå hvar gång du tar ett af regeringens mordvapen i din hand!»

Af det här citerade finner läsaren, att det danska uppropets mening är samma som den, hvilken genomgår våra upprop. Svenska ungsocialisterna stå icke ensamma i sin oförsonliga strid mot militarismen i alla dess former. Öfverallt föres denna strid af de vakna, revolutionära socialisterna i alla civiliserade land.

* * *

Just i dagarna, då *Brand* går i press, har Norrköpings socialistiska ungdomsklubb utsändt i ett 30-tusental ett upprop till de värnpliktige, som är delvis bekostadt af stadens

arbetarekommun och är särdeles praktiskt.

Det erinrar kort om den norska revolutionen samt om skallet bland den krigsgalna öfverklasspöbeln.

»Vid urtima riksdagen», heter det, »ha storsvenskarna motionerat om upptagande af ett 100-millioners lån att af regeringen disponeras vid fall af behof. Ett hot så tydligt som något mot norrmännen och freden.

Det talas också mycket allmänt om en mobilisering för att skaffa Sverige respekt hos norrmännen.

Hvad skall man med ett 100-millionerslån om icke till krigsrustningar?

Hvarför skall man mobilisera om man icke tänkte använda den mobiliserade väpnade styrkan mot Norges folk?

Här hemma ha en del af dessa skrämmande storsvenska »patrioter» kastat ett 20,000-tal arbetare på gatan för att ännu mera utsvälta de utsvultna och förtrampa de förtrampade. Nu vill man också genom en mobilisering rycka brödbiten och existensmöjligheterna från nya 100,000-tal proletärer.

Våra norska klassbröder ha midt under öfverklassens fosterländska skrån räckt oss en trofast hjälpande hand i vår kamp emot kapitalet. Skulle vi så illa löna deras solidaritet, att vi, lystrande till skrånpatrioternas order, gingo ut för att i massor slå ihjäl våra norska bröder, som hjälpt oss i vår kamp. En så svart otacksamhet kan ingen proletär visa mot en klassbröder.»

Vår fiende är den svenska öfverklassen, kapitalisterna, utsugarna här hemma, därom erinrar uppropet vidare och tillropar de värnpliktige att i händelse af mobilisering vägra att gå med.

»Ingen må af rädsla för krigslagarna låta skrämman sig till inställelse. Blir du bestraffad, har du ditt lugna samvete kvar att icke ha medverkat till skändligheten, på samma gång du därmed protesterat mot att släpas ut som slaktboskap för att på slagfältet söndertrasas till en oformlig massa af kartescher och granater.

Visa de maktägande med en oböjlig viljekraft att du icke ämnar låta använda dig hvarken som slaktboskap eller slaktardräng.

Proletär! Visa att du är mänskiska! Blif icke brodermördare! Inställ dig icke vid en eventuell mobilisering!»

Det är nu ej tid att tvista om doktriner. I jämförelse med ett folks rätt att vara sig själf och bestämma öfver sin egen tillvaro inom egna gränser ha alla konstitutionella tvisteämnen icke större värde än våra utslitna kläder.

K. P. Arnoldson.

Bastiljen.

Grå och tung, som molnhöljd himmel
öfver stora, vida slätter,
som en fyr i mörka nätter
reser sig Bastiljens mur.
Fram ett tåg i ändlöst vimmel
tågar att sin lycka taga,
tågar att förtryckarn jaga
ur sin starka, fasta bur.

Ser du, han har byggt sitt fäste,
byggt det upp med blod och tårar,
byggt det upp med hjälp af dårar
som gjort allt att få den stark.
Själfa fick de blott ett näste
nedanför den granna muren,
— sämre mången gång än djuren —
fick som arbetslön en spark.

När den stod där, grann och färdig,
rest af tusen slafvars händer
högt uppöfver haf och stränder,
kallas den för — »Kapital».
Nu den stod där, hög och värdig,
trodde sig hvar fara möta,
trodde själf sig kunna sköta,
hånlog blott åt slafvens kval.

Men nu börjar slafven vakna,
gnugga sömnen ur sitt öga,
skådar upp mot muren höga,
tänker: »jag dig störta skall!
Jag skall ej kamrater sakna,
ej tillbaks för faran rygga,
det var vi som fick dig bygga
vi skall bringa dig på fall!»

Och så börjar hårda striden
kämpar samlas, kämpar falla,
öfver världen stridsrop skalla:
Upp att slå Bastiljen ner!
Fram till storms mot borgen riden,
se, hur stridens böljor seälla;
fram, framåt I slafvar alla,
segern nalkas mer och mer!

Så vi hoppats, så vi kämpat,
stridit, lidit och försakat,
många, många nätter vakat.
Ännu står Bastiljen kvar!
Motgång ej vår stridslust dämpat,
vi till sist skall seger vinna,
vi vårt mål en gång skall hinna,
fastän striden blodig var.

Men när starka murar falla,
när Bastiljen är ett minne,
då kamrat, är dagen inne,
lyckans stora, drömda dag.
Då skall segerjubel skalla
ifrån slafvars djupa leder:
det var vi, som bröto neder
våldets murar, våldets lag.

Se'n skall »helga» malmen ringa
ej till skrock och vantros fäster,
ej för dop- och nattvardsgäster,
ej, till lekar, fäst och dans.
Då skall jubelsången klinga
när vi glädjebägarn tömma.
Vi må då försöka glömma,
att Bastiljen nånsin fanns.

Hjalle.

Blomster plockade på kryperiets äng.

Dagens Nyheter skref om »vår nya prinsessa»:

Uttrycket växlar mellan leende och all var, men mest förräder det under den korta mottagningsceremonien en skygg uppmärksamhet på allt det nya som strömmar till mötes. Man ser under hr von Friesens tal hur prinsessan söker följa innehållet i det svenska anförandet, men då och då kastar hon en hastig blick upp mot det slott, som skall bli hennes framtida hem. Och det är lätt att se att den synen fyller henne med tillfredsställelse. Då hr von Friesen i sitt tal adresserar sig direkt till prinsessan, färgas hennes kinder af fin rodnad, och hon småler älskligt när hon lyckas förstå de ord som riktas till henne på det nya modersmålet.

Ett nytt modersmål?

* * *

Ung, frisk och solbränd stod vår unge hertig där på kommandobryggan vid sidan af sin väna brud. Vi kommo att tänka på den vers, som för många år sedan stod att läsa i kalendern »Svea» då där skildrades Oscar Is intåg i sitt rikets hufvudstad med sina sköna brud Josephina.

Tors kraft och Frejas skönhet vandra,
Två gyllne stjärnor i det blå — —

Stockholmsbladet.

* * *

En demonstration för freden och kungen ägde rum just som prinsparet farit förbi slottet på sin väg till Gustaf Adolfs torg och vidare. Kungen stod på norra hörnet af slottstaket och hade just viftat åt prinsparet och sett det fara förbi. Då utbragtes bland folkmassan ett jubel och kungens namn blandas med ropen om »Freden» och »Rätten».

Man organiserar det till kraftiga hurrap, och med näsdukarna hälsas den gamla kungen. Han svarar med viftning åt alla håll och synes mycket nöjd med hyllningen.

Detta var icke en öfverklasshyllning, ty öfverklassen låg ute på landet eller hade följt skärgårdsbåtarna på deras färd ut att möta »Drott» — nej, det var underklassens varma tack till den gamle kungen, som mot alla krigsskrän vågat hålla fredens fana i höjden m. m.

Socialdemokraten.

* * *

»Kungen var under den timplånga audiensen; alltigenom elastisk, klar och tillmötesgående.»

Sv. Dagbl.

Klar!

* * *

Hvart hjärta klappar dig emot
hos höga som hos ringa,
Och rosor strö vi för din fot
Att hyllningsgård dig bringa.
En sympati mer stark än järn,
Du skall i Sverige finna.

(Till hr G. A. Bernadotts lagvigda hustru af den ordinarie hofkryparen Wirsén).

Elisée Reclus.

Han var i sitt sätt så älskvärd, så innerligt vänlig att man blef strax som betagen i den gamle revolutionären och vetenskapsmannen. Han kände ju hela världen och han älskade alla människor. Geografi var hans vetenskap. Han hade rest jordklotet rundt, inträngt i vildfolksstammars lefnadsätt och vanor, studerat s. k. civiliserade folks moralbegrepp, fått ögonen öppna för kapitalistsamhällets oerhörda brister och gränslösa orättvisor, och för den skull hade han blifvit anarkist, en man i ledet bland dem, som vilja strida de förtrycktas sak, vilja grusa denna modärna tvångsinrättning, som heter staten, och bygga ett rättvisans, jämlikhetens och frihetens samhälle.

Reclus tog del i Pariser-kommunen. Blef i de sista dagarne tagen till fånga af Versaillestrupperna och sedan dömd till landsförvisning. Han slog sig då ned i Schweiz, och utbildade här — i ständigt tankeutväxling med Krapotkin — sin anarkistiska uppfattning.

Reclus, som var född 1830, hade redan vid 18 års ålder deltagit i revolutionen år 1848 och blef tre år senare första gången förvisad från Frankrike. Det var då han gjorde sina vidsträckta resor, särskildt i Europa och Amerika. Hans namn som geograf blef ett af de största, och hans jättarbete »Nouvelle Géographie Universelle» är den geografiska vetenskapens hufvudverk.

Och likafullt talade alla tidningar om honom då han nyligen dog, öfver 75 år gammal, i Brüssel, där han sedan 11 år tillbaka verkat såsom professor i geografi vid det fria universitet, — alla tidningar, säga vi, hafva vid detta tillfälle hufvudsakligast framställt honom som den entusiastiske anarkisten. Och det med skäl. Ty den stora socialistiska idén var det, som helt och fullt behärskade honom, som gaf hans lif dess rikaste innehåll.

Hans uppsatser om »Anarkism af en anarkist», om »Revolutionär och evolutionär socialism» såväl som hans lilla vackra förord till Krapotkins »En revolutionärs ord» äro kortfattade, men af stor agitatorisk kraft.

Elisée Reclus var en hedersman och en outtröttlig stridsman. Mot alla gamla fördomar fordrade han, att man skulle vända sig, och han följde själf sin lära. Han vän, den franske dramaturgen Lucien Descaves har nyligen berättat, hur i oktober 1882 en tillfällig omständighet ådrog honom, Reclus, alla »ordentliga» människors vrede. »Han bortgifte», skrifer Descaves, »på en och samma dag sina båda dött-

rar, det vill säga han bortgifte dem själf utan anlitande af präst eller magistrat — en oerhörd skandal! När hans vänner skyggt påpekade, att han handlat en smula oriktigt genom att ersätta statens och kyrkans välsignelse af äktenskapet med den faderliga välsignelsen, invände han:

— Nej, de unga ha i full frihet utkorat hvarandra och när de bådo mig föra ordet, så skedde detta emedan de betraktade mig som sin allra bästa vän. Det är dem äran och ansvaret tillkomma. Ni säger, att man kommer att följa deras exempel. Också jag är öfvertygad därom, ty de ha slagit in på den rätta vägen, när de sökte helgd för sitt förbund i sina samveten och ej i lagbokens paragrafer.

Descaves tillstår vidare, att han och Maurice Donnay nästan ordgrannt begagnade sig af Reclus' tal vid »förmälningen» i deras skådespel »Oiseaux de passage». I denna sammanviger agitatorn Gregori-eff i ett torftigt möbleradt hotellrum ryskan Vera Levanoff med sin vän Julien Lafargue och håller därvid följande tal:

— Älska hvarandra öfver lagarna. Lef fria, rättvisa och goda. Må eder ömsesidiga ömhet utgöra härden för en kärlek, som bör komma alla varelser till godo, ty ni ha edra fränder öfverallt, där hjälp kräves. Kom ihåg, att jorden är fylld af sårade, öfver hvilka ingen böjer sig, om inte för att plundra dem. Gå till dem, uppres dem och stilla deras törst! ... Lofva er själfva att sätta in hela ert lif på att minska bördan af de oförtjänta smärtor, som tynga världen och människorna. Ni kunna fylla denna uppgift, ty ni äro starkare än ni själfva tro. Redan hvar för sig kunde ni uträtta mycket godt, och nu äro ni förnade!

Så föll nästan ordgrannt Elisée Reclus' ord, när han den 14 oktober 1882 talade till sina döttrar och de män dessa utvalt.

Sedan dess har mycket förändrats och människorna lära sig så småningom att inse, att det är vår plikt icke endast att bekämpa, utan äfven att själfva akta oss för att låta oss ledas af de gamla fördomarna.

En korporation, som samlas hufvudsakligen för att titta på regeringens papper och uppbära arfvoden, måste till slut förlora folkets aktning.

Axel Svenson.

Hedningarnas dygder bestodo alla i verksamhet och utöfning; de kristnes däremot äro nästan alla passiva och grunda sig på försakelse.

Johan Henrik Kellgren.

Till verket!

(Öfversättning från franskan).

Socialistkamrat! Då jag skrifer dessa rader, tänker jag på det, som nedtrycker dig, och det gör mig ondt om dig ... Jag har känt dig i många år, och jag ser dig för mig, då du var en ung arbetare. Ditt hjärta och ditt sinne öppnade sig för allt i lifvet, som blomman för dagens sol. Säg, minns du, då du för första gången trädde in i en mötessal? Det var, när kommunarderna kommo tillbaka, sedan de fått amnesti. Du såg dem. De talade. De uttalade sina kraf på rättvisa, frihet och välstånd för alla människor. Öfver talarstolen var uppsatt ett bredt rödt stycke tyg, på hvilket lästes dessa mäktiga ord: »Proletärer i alla land, förenen er!»

ELISEE RECLUS.

Och du, du var småväxt och blek, men plötsligt spratt du till af en stolt förhoppning, du drömde drömmar, där du stod inklämd i hopen. Detta var den skönaste dag i din ungdom: du hade blifvit anhängare af socialismen, och du kände dig bättre och större däraf.

Du var en man i ledet i det socialistiska partiet, du var med i alla strider, — valstrider, menar jag. Du ägnade din tid däråt, du delade med dig af din lön — du skulle ha gifvit ditt lif, om det behöfts. Det hettes om dig: han är en duktig karl. Och du fortsatte, du fortsatte ständigt för andra! Ären gingo; partiet blef allt större, det blef en makt, det väckte uppmärksamhet inom bourgeoisien, det oroade dem, som innehade makten. Advokater, lärare, skriftställare, en hel hop skickliga, mycket skickliga män, slöto sig till detsamma. Arbetaren vet, hvad han är skyldig intelligen ... Han valde dessa män till deputerade, med uttrycklig upp-

gift att förkunna folkets vilja inför de maktägande. Och så kom 1893 års jubel: fyratio socialister i parlamentet! ... Styrelsen i din förening upprepade Guesde's ord: »Genom intet annat vapen än den allmänna rösträtten, kommer den kollektivistiska armén oundvikligt och inom kort att bli härskande i republiken!» Du sålde ditt gevär till en lumpsamlare, lade armarna i kors och väntade på framtiden.

Men det hände ingenting!

Eller rättare: det hände något.

De felslagna förhoppningarna, bitterheten kommo. Ack, du har fått lära dig mångahanda. Du har fått lära dig hvad politik och politici äro för något. Du har sett, hur den ordnas och utföres med rassande energi, den vilda jakten efter att bli vald, allt under riksdagshungerns rytanden. Erfarenheten har lärt dig, hvilket mögladt bröd och hvilket unket vatten den soppa lagas af, som de »socialistiska» kandidaterna servera valmännen. Du vet nu, att eröfrandet af den offentliga makten endast är några ärelystnas byte till fördummade trälars bruk. Makten, kan den väl förvärfvas? ... Den köpes med hjälp af några krumsprång och svängningar, med lågheter, som ej kunna uttalas! ...

Politikerna ha gjort den största möjliga skada åt den revolutionära socialismens stora tanke. Det är litet sent, som du fått upp ögonen därför; det är i alla fall inte i dag. Tänk efter! Under Internationalens tid var socialismen den mest fullständiga och storartade protest, som människan ännu höjt mot auktoriteten och utsugningssystemet. Kyrkan, staten, eganderätten, moralen, allt, som underkufvar och krossar, blef nu bombarderad, hotadt af snar och total förstörelse. Socialismen innebar alla de materiella krafven, alla hjärnans sträfanden. Liksom den äldsta kristendomen vände den sig till alla människor utan åtskillnad på ålder och kön, ras eller fädernesland. Ett okänt ljus, ett nytt hopp steg upp med den ...

Och den gamla socialismen var ännu och framför allt handling. Hvad äro väl läran och hoppet utan handling? Socialismen var idel kraft, idel verksamhet. Den förkunnade icke någon Messias, den öppnade icke portarna till något Eden, den nöjde sig med att säga: Ni själfva, och endast Ni själfva kunna göra Er fria; slafvarnes frigörelse bör vara slafvarnes eget verk ... Kristendomen hade misskänt lifvet, lärt resignation och därigenom förlängt alla lidanden. Socialismen lärde uppror — uppror mot makten, uppror mot de gamla bruken. Den gaf individen vapen och kastade honom, full af resningens ifver, midt in i den sociala kampen. Ty för socialismen, liksom för den joniske

filosofen, är icke striden, »alltings moder», någonting ondt; då den står i det sunda förnuftets tjänst är den ett godt.

Sådan var socialismen. Men så kommo de listiga och rofgiriga dju ren. Politikerna infunno sig. Hvad ha de gjort socialismen till?

Hvad de ha gjort den till? De ha förnedrat den och utlämnat den till det borgerliga samhället... Den värste af alla utsugare, det är han, som gör i idéer: politikern, prästen. Man kan mycket väl börja sin bana utan pengar, utan bildning, utan förmåga, man kan ändå alltid lyckas: det behöfs bara att slå ihjäl alla betänkligheter. En Girault-Richard*) vandrar en vacker dag barfota bort från sin fäderneby. Efter några år finner man honom deputerad för Guadeloupe — en sådan slafhandlare kan naturligtvis icke representera annat än negrer — redaktör för en stor daglig tidning, ägare till ett bruk och till en stor skradderiaffär.

Dessa herrar slogo ned i svarta flockar på socialismen, och utsugningen började. Utsugningen, det vill klart uttryckt säga rofvet och plundringen.

De ha förstört allt, vanställt allt, förnedrat allt. I stället för revolutionens höga lära, som skuile befria världen och sammansmälta alla folk till en stor familj, ha de satt en reformernas lära, som luktar unken, såsom bodkammaren innanför en kryddbod och en gammal lagkarls skrifrum. En trång, småsinnad lära, blottad på idéer, heder och mod, som tigger allmosor, i stället för att fordra, som rullat sig i stoftet inför alla högdjur — tsaren, ministrarne, myndigheterna — som ses dricka ur alla hoar, ösa ur alla hemliga källor, som uppoffrat arbetarklassen och idealet för sina beräkningar att själfva komma sig upp och som nu med rätta »slokar svans» i sin vanära.

De ha förstört det fria initiativets glädje, de djärfva stridernas jubel, och förvandlat dig, kamrat, till en stum röstaremaskin, till ett djur i valboskapens hjord. Det behöfs inte att tänka, vilja eller handla annat än genom andra personer. Fram till valurnan bara!

De hålla nu på med att sköta saken, skaffa lycka åt folket och åt sig själfva. Å, för all del, de uppföra sig otadligt och skrämman ingen människa. Ordningen på gatorna, lugnet i sinnena, alla det borgerliga hyckleriets dogmer äga inga ifrigare anhängare. De började en dag med det republikanska försvaret; de ha nu hunnit till samhällets försvar. Det fins ingen anledning hvarför de skulle stanna: vägen går uppåt

*) En af de franska s. k. socialistiska ledarne.

prydd med rosor; de komma inte att stanna, förr än på toppen.

Där äro de nu, eller åtminstone nära på! De ha skapat enligt sina sköna sjäalars sinnebild, en officiell socialism, en socialism af förgylt papp till bruk för morgondagens kompakta majoritet. Det är de se: nare årens mest storartade uppfinning: en socialism, som är enig med regeringen, staten och polis-makten, en borgerlig socialism, som är emot strejker och mot arbetarne, en protektionistisk socialism, en socialism med kolonialpolitik och — det bästa af allt — en patriotisk socialism!

Äck, det tillkom det tjugonde århundradet att skaffa till världen detta oanade fenomen, detta vidunderliga, fantastiska, omöjliga och likväl verkliga fenomen i en socialism, som är för samhällsfreden och mot revolutionen!...

Förlora dock icke modet, kamrat! Politikerna ha bedragit dig, men de ha åtminstone gjort det så, att du är botad för att någonsin mera tro på någon politiker. Se dig omkring! En otalig mängd arbetare i staden och på landet börja röra på sig; det stora proletariatet, som liksom du blifvit botadt från att tro på kottierimän, håller på att organisera sig, att upplysas och att öfvertaga arbetet med mänsklig-hetens befrielse. Hos dem fins socialismen, där är revolutionen. Vi arbeta alla därpå med pikar och murhacker, med idéernas kraft, som socialister och frie män. Vill du icke sälla dig till oss? Det fins ännu mycket att göra, en värld att förstöra, en annan att skapa...

Till verket!

Amédée Dunois.

Lyder du kommandoropet, så skyddar du blott öfverklassens intresse. Du själf får hvarken guld eller ära därför, men du bidrager att göra tusenden af undertryckta ännu olyckligare än de äro förut.

Vill du hjälpa öfverklassen? Den klass, som aldrig har velat och aldrig vill dig något godt!

Om icke, så slut dig till ungdomsrörelsen och lär af den att förstå militarismen som det, den är: en institution, som endast är till för att upprätthålla eller förstora öfverklassens makt att förtrycka dig och dina kamrater!

Clara Wettergreen.

»Yfs ej af fädrens ära, en hvar har dock blott sin.»

Esaías Tegnér.

Furstarne äro vanligtvis de största nar-rarna eller de största skurkarna på jorden.
Luther.

Kom med... håll ut!

Jag ville jag kunde sjunga
en sång om förtröstan och hopp
för alla de trötta, elända,
som nedtryckts af år med slit utan
ända —
att åter de reste sig opp.

Jag ville, jag kunde slunga
en tanke, en känsla, ett ord,
som blefve en tindrande, tändande
gnista
från söder till nord,
som ej skulle slockna, ej brista,
förr'n alla med mandomsstyrka och
ungdomseld
gått med i kampen mot orätt och våld.

Håll ut, du trötte, och sänk ej pannan
och slut ej sinnet för sant och stort!
Din lön blir äran, om icke annan,
att till det sista din plikt du gjort.

Håll ut, du gamle, som länge stridit...
fast glöden falnat, släpp ej ditt tag!
Håll ut, förvissad, att hvad du lidit,
skall bli till glädje en framtidsdag!

Kom med, du unge, med glöd i hjärtat,
med all din lust och med all din kraft!
Två rent, hvad andra ha småsint
svärtat
och räds ej hålla i yxans skaft!

Kom med, du unge, att bränna nästen...
du räds ej fördomars gift och damm!
Kom med, du unge, att storma fästen,
som söka hindra oss komma fram!

Kom med till kamp emot dem, som
härja,
med sken af rätt oss i bojor slå!
Kom med — och minnes, att för att
bärga
oss framtidsskördar, vi måste så!

Kom med, du unge, kom med du
gamle...
på kampen skönjes ej ännu slut!
I framtidstecknet vi alle samle...
kom med, kom med och håll ut,
håll ut!

Ernst Hellborg.

(Blekinge Folkblad).

Understöd kraftigt de ute-
stängda!

Censur.

Från Svenska telegrambyråns redaktion erhöill *Brands* redaktion ett meddelande, som byrån för att dölja sitt snusk kallade »privat och konfidentiellt.» Den hade fått anmodan »från vederbörligt håll» om att erinra svenska pressen, att icke utsprida rykten om militära åtgärder eller förberedelser o. s. v.

Brands redaktör svarade omgående till byråns föreståndare:

»Mottagit ett s. k. privat och konfidentiellt meddelande från er byrå och anhåller alltså få veta med hvad rätt byrån uppträder såsom något slags öfvercensur? »På anmodan från vederbörligt håll», skrifer ni. Men så vet: att det är krypare som känna »vederbörligt håll», inga andra. Angående ert löjliga uppträdande se nästa nr af *Brand*.»

Något svar har ej kommit.

Emellertid lär den storsnutna öfvercensorn ha utskickat sin »order» till alla tidningar i Sverige, och — pressen har i det närmaste lydt. Den självständiga svenska pressen dansar efter telegrambyråns pipa. Icke nog med att den sväljer lögnen, tar emot dess *norska* förfalskningar, (t. ex. då den behändigt och falskt omredigerar Norska telegrambyråns meddelanden) utan erkänner den också som censor.

Att byrån skickar sådana där förhållningsorder till sina myndlingar, angår icke oss, men vi för vår del undanbedja oss några sådana förölämpningar.

För öfrigt tyckes det, att alla, som hålla på tryckfrihet, skulle vilja protestera emot att man här i landet vill införa någon som helst slags censur, lika farlig som den ryska och alldeles ovärdig en s. k. fri press.

Den extra rojalismen.

Narrarnes antal är mäktigt stort. Kryparnes likaså. Och emedan så är ser samhället ut som det gör; hälst som de styrande, de som ha makten oftast tillhöra nämnda båda kategorier.

Men först måste räknas dit alla slags rojalister . . . Hvad? finns det flera slag? Ja, det ha de sista tiderna lärt oss.

Till de fester, som skulle anordnas med anledning af något bröllop inom den kungliga familjen, fanns anledning att antaga, skref tidningen Social-Demokraten (den 8 juli) »att den ordinarie rojalismen skulle anmäla förfall.» Alltså måste den extra rojalismen träda i stället, och den extra rojalismen representeras

nu af — socialdemokratiska krypare och narrar.

Det tycks som om den svansviftande Social-Demokraten och klassmedvetna arbetare-krypare skulle anse sig vara socialismens särskilda vapendragare, då de kräla inför Oskar den andre, hvilken de förut så betonande nämnt öfverklassens kung. Han, som prisade strejkbrytarstudenterna från Svedalastrejken, för att påminna om hans inlägg i den sociala frågan.

Visserligen söka de socialdemokratiska kryparna försvara sitt hastigt påkomna rojalistiska slickeri med att det gäller fredskonungen. Ack, *det* är blott att passa på tillfället att få svansa . . .

Längst i fräckhet mot det parti, som först och sist har jämlikhet på sitt program, gick »arbetarnes egen tidning» i Stockholm, då där på en bemärkt plats infördes en stackars ynkryggs insändare, hvori arbetarne uppmanades att *hylla konungen* vid de stundande festligheterna med anledning af de nyförmäldas hemkomst» och där det till sist hette: »*Genm att på måndag hedra konungen, hedra Stockholms arbetare sig själva.*»

Sådan dumhet har säkert ingen konservativ tidning ännu levererat. Det är ett äckel, en kurtis som endast den extra rojalismen, uppkomlingarna på området, kunnat hitta på.

Framtiden får väl visa, hvad som ligger bakom det hastiga omslaget. Sådana braskande artiklar hade Soc.-D. förut emot konungen; och partistyrelsen, som i tidningarna läst om ett kungafjäsk i Växiö, hvarvid hyllningstelegram, undertecknad af landshöfdingen, borgmästaren och arbetarekommunens ordförande, hr Axel Johansson, afsändes till kungen, affordrade af Johansson en förklaring, ty man hade då ännu icke vändt kappan. När hr Johanssons svar anlände, hade detta skett. »Social-Demokraten» var inrangerad i hyllningskopplet.

Hade man i Soc.-D. ena dagen läst en lågande protest från arbetare vid Kramfors, som icke ville bära skammen att ha varit med om något kungafjäsk, fick man den andra dagen läsa ett aktyningsfullt meddelande om att »klassmedvetna» krypare i Gäfle varit framme med hyllningstelegram till kungen, som de närmat sig på trälars vis: — »Ers majestät.» Det är snygga socialister! Sådana där äkta, som vilja bli stadsfullmäktige, riksdagsmän och klifva upp på »partivännernas» axlar. Krypdjur äro de inför »de höga»; »de små» i samhället klättra de öfver.

»Aldrig på knä inför tronen», skrifer redaktör Carl G. Schröder i »*Blekinge Folkblad*» och utvecklar sin mening sålunda:

»Om än kungamakten här i Sverige ur konstitutionel synpunkt icke har så stort direkt inflytande på landets angelägenheter, så har den däremot ett ofantligt stort indirekt sådant. För alla dem, som äro nog världsliga att icke låta sig ödmjuka inför »söte Jesus» eller kunna inbillas att öfverheten är någonstädes ofvanifrån och som regerar efter guds lag, har man ett präktigt medel i kungamakts nådevedermålen att böja ryggar. Kungamakten är en bländande dekoration, som sorgligt nog fördärfvar synen på många i öfrigt präktiga medmänskoc. Den liksom gjuter olja på de oppositionsvågor, som eljes skulle af den bildade intelligensen drivas till yrande skum att piska, bryta ned och spola bort allt det murkna i samhället. Den utför ett förlamande inflytande på de verkligt frisinnade initiativen, och utgör alltså en af de återhållande krafterna för samhällets utveckling i demokratisk riktning. Kungamakten är sålunda en trogen afspegling af samhället sådant det är . . . För en sådan institution som tronen sakna proletärererna allt förtroende, och för länge se'n ha de uppgifvit tron på visans »och all din lit till honom sätt».

Men trots detta har i dessa dagar från några arbetarmöten afsändts hyllningstelegram till kungen. Man förklarar detta så, att man velat bringa kungen sin hyllning för hans personliga insats för freden i Norden, och att denna hyllning blott är en form för freds demonstration.

Man kan ju visserligen förstå att den officiella ståndpunkt som kungen intagit i fråga om unionsmelanhanfandet bör lösas på fredlig väg är glädjande därför att den sammanfaller med de sanna fredsvännernas önskan. Men från konstaterande häraf och till en hyllning ligger dock för mycket oss emellan för att vi skulle taga ett sådant steg. Vi böra minnas att åtskilliga militära öfningar pågå, hvilka ingalunda bära vittne om nitälskan för fredlig lösning och vi böra minnas att man på ett oförsvarligt sätt leker med elden, när man beordrar kusteskadern mot de norska farvattnen samt slutligen minnas, att kungen fortfarande är jämlikt regeringsformen par. 14—15 härens och flottans högste befälhavare, och som sådan godkänt dessa militära åtgärder. Med dessa vittnesbörd för ögonen faller det sig svårt att obetingadt tro på den redliga viljan, utan snarare känner man sig manad att, med en sidoblick åt den fredshycklande tsaren, försanthålla satsen: »Förliten eder icke uppå furstar.»

Det synes oss vara något för tidigt att bedöma värdet af kungens insats för freden, hvadan eftertan-

ken borde mana att ej låta sig öfverila på grund af en tillfällig känslöstämning, ty det kan komma surt efter. Afven om kungamakten och folkviljan skulle tillfälligt synas arbeta för samma mål, kan detta icke vara tillräcklig anledning för folket att böja knä inför tronen, ty var viss om att motiven ej äro desamma. En kung står dock alltid på klassamhällets sida; en kung på klasskampens grundval är en absurditet.

Hvarje kungahyllning af proletärer måste därför ske efter dagtingan mot bättre vetande, lättare ju mindre man förstår sin ställning som arm proletär, omöjlig om man bär viljan till revolt i sitt hjärta.

Vår stolthet som proletärer är att känna oss stå i bestämd motsättning till det nuvarande samhället. Denna ställning är vår styrka och bör därför icke uppgifvas, ty den är nödvändig för att kunna utträta något för våra klassintressen. Vi förlora i agitatoriskt hänseende mycket, om vi den ena dagen bringa tronen vår hyllning och den andra äro redo att flytta upp den på något historiskt museum.

Den bristande fasthet i uppträdande härutinnan, som en del arbetare låtit förleda sig till, visar allt för tydligt att här behöfves en kraftig agitation för socialismens idéer; men de proletärer, som redan fordra sitt människovärde tillbaka, dekunna icke annat än finna det motbjudande, när den ena människan böjer knä inför den andra, och falla själfva aldrig på knä inför tronen.»

Social-Demokraten har många gånger »gjort sig kvick» och påmint om, att kungar och idioter äro oansvariga. *Man hyllar icke en oansvarig person.*

Det är ett brott af tidningen, att med hokus-pokus söka advocera ett försvar för sitt och likartade socialdemokraters fjäsk, och att säga att det är ett rättvist erkännande blott. Social-Demokraten har själf sagt (och det var den 12 juli) således t. o. m. efter kungakurtisen —: »Ja, en furste kan äfven i vår tid vinna för sig sitt folks djupa leder. Som en fredens och demokratiens främjare. Men endast på den vägen.»

Nu tillkommer det Soc.-D. att utan vanlig bondadvokatyr låta sina läsare veta när och huru Oskar den andre, visat sig vara demokratiens främjare. Vi ska sedan stå till tjänst med citat ur Soc.-D. och ur dess redaktörs föredrag vid olika tidpunkter om öfverklassens kung. Det kan vara lärorikt för många, som icke ha fått ögonen öppna för det vedervärdiga skojet.

Bland blomsterna från hyckleriets äng (se på annat ställe i detta num-

mer) ha vi ock plockat en liten praktros ur Soc.-D. Där heter det lika äckligt och sentimentalt som i den andra kryparpräsen: »den gamle konungen», alldeles som om det vore någon förtjänst att vara gammal; — det skall naturligtvis låta underdånigt, smickrande, älskvärdt, men är blott jolmigt och en ovärdig efterrapning af de konservativa, de *ordinarie* rojalisterna.

För att emellertid låtsas vara olika dessa ha Soc.-D., i det den berättar om underklassens hyllning för kungen på slottstaket, tillagt: »underklassen, som i dessa dagar går och svälter för att en gång få rätt mot hjärtlösa kapitalister, men som därför icke nekar att uppskatta den man, som så energiskt hållit krigstanken fjärran från sitt program.»

Här hade det dock varit på sin plats, att »arbetarnes egen tidning» påmint om den skamlöshet, Stockholms stadsfullmäktige gjort sig skyldiga till, då de af samhällets medel ta pengar i massa för att uppföra en dyrbar tillfällig mottagningspaviljong och för att — medan tusental svälta — kasta bort folkets pengar på onödig lyx, för att själfva få visa sitt allraunderdånigaste kryperi.

Men krypare äro de ju alla. Fast svansviftande socialdemokrater, det är dock det äckligaste af allt.

Hinke Bergegren.

Gnistor.

Obelenski, Finlands generalguvernör efter Bobrikoff, skulle, berättar bladen, ha för afsikt att i sommar besöka Stockholm. Man har rätt att förmoda, det hufvudstadens arbetare skulle mottaga honom *så varmt* som han förtjänar.

Ur hans meritlista må här blott anföras:

Furst Obelenski kommer åkande till en by, beledsagad af en trupp kosacker. Byn *fullkomligt fredliga* befolkning mottar öfverheten på trälars vis; uppställda i led falla bönderna på knä och aftaga hufvudbonaderna; kosackerna piska dem alla med nagajkorna på de blottade hufvudena.

På stora landsvägen möter fursten en diakon med ett lass saker, som denne roffat åt, sig. »Prygel» kommenderar furst Obelenski. »Därtill är ni ej berättigad, jag tillhör det andliga ståndet», svarar diakonen. »Prygel nu genast, sedan skola vi pröfva frågan om min befogenhet», lyder kommandot. Sagdt, gjordt och guvernören ilar vidare. Jag medger, att jag ej beklagar diakonen så mycket. Men hvad säger furst Obelenski om följande detaljer: en bonde som innehar Georgskorset hotas att blifva pryglad, men protesterar i det han ber att få gå hem efter sitt kors. Då befäller furst Obelenski att trots allt piska honom, utbristande: »Gif honom dubbel portion!»

Vanliga dödliga slogs på magen. På sådant vis misshandlades en gammal gubbe tills inälvorna trängde ut; ännu vid lif bad gubben om vatten, han fick det, men genom den misshandlade magen rann vatten ner på marken. Ej under att dessa

exekutioner framkallade särskilda fall af själfmord bland bönderna. »Ni kallar detta kroppsstraff», sade furst Obelenski, efter återkomsten till Harjkoff, »men enligt min mening är det helt enkelt fysiskt motstånd!»

Och den djäfvulen skulle inte vi veta att ta emot!

* * *

Det heter att vi svenskar icke gå framåt. Men läs blott om ceremoniellet vid gratulationscouren på slottet den 10 juli. Där befallas: »Vid defileringen göres af damarna blott *en* nigning och af herrarna blott *en* bugning för majestätarna.

Tänk: blott *en* nigning, blott *en* bugning!

Idioter!

Och *en* öfversteidiot!

* * *

K. F. U. K., kristna föreningens för unga män (och manälskare) värdiga syster, har skänkt »vår nya prinsessa» en fiufu bibel. Himlarnes herre ser stolt och belåten ned på de heliga jungfrurna, hvilka styrt ut »guds ord» med hertigkronor af guld... Riktigt det förgyllda eländet, hviskade Sankt Paulus.

* * *

Kungen, presten och aktören, hur nära de stå hvarann, hur många likheter de gemensamt äga, det visar en liten broschyr, som utkommit i sommar och som bär den betecknande och uppseendeväckande titeln: »Kungen, presten och skådespelaren. En folkpsykologisk-etnografisk aperçu» af A. Hollender.

Förf. skröder icke orden, skyr icke att modigt draga alla konsekvenser, han är ingen feg stridsman och behandlar sitt ämne så, att det både intresserar och roar. Något för »invecklad» blir han nog stundom för den stora publiken; teologer och filosofer se naturligtvis med ringaktning på den »populära» skriften.

Som en sammanfattning af förf:s mening torde följande rader kunna anföras:

»Således se vi hurusom skådespelare, prester och kungar ha ungefär samma funktion i samhället; men under det skådespelarna ta afgift för sina som nöje betecknade prestationer, så vilja konungarne och prester tagas på allvar, ja underhållas af staten. Att ta bort hela den skådespelsattiralj, som konungarna och prästerna förfoga öfver är ett stort behof för samhället. ty det är denna attiralj, som är så dyrbar; religionen kan hvem som helst få genom läsning af teologiska författare och ett representativt öfverhufvud kan uppehållas med enklare medel, t. ex. genom en bilig president.»

Den väckande och djärfva lilla broschyren kan erhållas genom *Brand's* eypedition.

Social kamp.

Känslornas skiftningar likna ett haf, som än höjer än sänker sig, än visande en lugn och vacker yta för att därefter omedelbart brusa upp till en ansenlig höjd. De senaste tidernas händelser hos oss ha på ett objektivt sätt visat de hastiga skiftningar i ett folks känslolif som kunna förekomma. Orsakerna till det som bringar den enskildes känslor i en viss svallning, äro desamma som frambringa starka opinionsyttringar inom hela samhällslager, antingen tillfredsställelse öfver något eller också hatet mot något lågt, simpelt eller brutalt.

Knappt ha känslorna från 1902 års storstrejk lagt sig, lagt sig för löftet att om ett par år få denna efterlängta medborgerliga rätt, rösträtten, lagt sig för att man denna gången icke ville taga steget fullt ut, utan endast ville gifva samhället i sin helhet en aning om den makt som ligger i och den revolt som kan åstadkommas af de valkiga »näfvarnas» hvila — förrän åter en af dessa yttre impulser, ett djäfvulskt anslag (strejklag) från en, man skulle kunna tro importerad, rysk regering, mot den arbetande, den produktiva klassens existens, åter bringar dem i svallning. Visserligen var stämningen uppe för att redan 1902 genomföra en verkligt menad storstrejk, men för en rätt som rösträtten, som vi här i landet icke varit vana att få utföva, och som för *vår* del kan vara af omtvistadt värde, lägger sig harmen öfver att den icke erhålles ganska lätt, utan känsla af någon förlust. Därpå naturligtvis att bitterheten och hatet mot denna orätt icke är af denna djupa natur, som följden blir, då man från de regerandes håll förmärker en verklig energi till att inskränka den lilla rätt, som äges, än ytterligare. Och hvilket utslag af en för byråkratien och reaktionen förtvifad social kamp inneburo icke dessa försök att omöjliggöra och förbjuda arbetarnas enda rätt och medel, strejkrätten, i sin kamp, icke blott för några öre mera i timmen, utan för hela sin klass höjande i socialt afseende. Och hvilken lycka, mena somliga, att dessa förslag icke gingo igenom, hvilken lycka att dessa två röster föllo på den sidan som förkastade dessa förslags antagande till lag. Och vi förstå mycket väl den lättnad från någonting ovisst hvar och en kände efter dessa så betydelsefulla dagar, då man gick i andlös spänning, väntande på att i hvarje ögonblick klubban i riksdagen skulle falla och vår rätt och vilja till förbättrandet af vår sociala ställning skulle ligga i våra motståndares godtyckliga nåd. — Men äfven om vi å ena sidan kunna förstå dessa glädjetankar och känslor och till viss del sympatisera med dem, enär vi icke

vilja våldet, så kunna vi dock icke undgå att uttala, att vi såsom klassparti, ställande oss på klasskampens grund, ert parti som kämpar för så höga och ädla mål som inneslutes inom det samhällssystem, hvilket heter det *socialistiska*, hade måhända haft nytta däraf. Den mångåriga erfarenheten att ju mera hänsynsfulla vi äro och ju mera vi aflägsna oss från den grund, hvarpå vårt parti under nuvarande förhållanden måste hvila på, klasskampen, ju mera mötas vi af allt fräckare hänsynslöshet, detta erinrar oss om att det hade för vår sak kunnat vara gagneligt om strejkförslaget blifvit lag och i följd däraf storstrejken brutit ut. Ty en kamp, som hade börjat med så stora förutsättningar, som denna planerade storstrejk, där bitterheten varit så allmän, hatet så djupt och hvarje medlems af omständigheternas nödvändighet skapade medvetenhet, vilja och inseende att här måste offras *allt*, där allt annat intresse icke vore något mot detta att *slå sig fri*, denna kamp hade redan från början haft denna inneboende kraft, att den icke kunnat häjdas förrän målet vore vunnet. Dess mål och syfte hade under stridens gång utvidgats, och hvem vet, om vi icke detta ögonblick hade stått inför en situation som Norges, en alldeles ny författning, stått inför detta efterlängta ögonblick, då hela ockrareförsamlingen genom vår enighet varit bortblåst från jorden, där vi således varit på god väg att omgestalta detta af oss så föraktade samhälle och dess fysionomi.

Storstrejken, se där det medel som mer och mer kommer att användas i den sociala kampen.

Under tiden aflöser den ena strejken den andra, deras omfång blir större, deras natur bittrare. I denna kamp se vi dock ofta våra kamrater spela den simpla rollen som förrädare. Vi hata *dem*, men huru mycket bittrare skall icke detta hat bli, då man ser personer af andra samhällsklasser, t. ex. studenter, personer som aldrig utfört en timmes produktivt arbete, just vid en konflikt, då arbetarna begära bättre lefnadsvillkor och nedlägga arbetet för att genomföra sina berättigade kraf, träda in i arbetet för att under sken af omsorg för samhället, att det icke skall förgås i smuts (öfverklassmuts?) hvilket dessa icke under normala förhållanden kunnat hålla ifrån sig utan att ha behöft hjälp, taga fatt i dynggrepen endast i afsikt att förbittra den fattiges kamp för sin existens. Det går sålunda icke an, att öfverskylda deras nidingsdåd mot arbetarne med att säga de voro förvillade ungdomar, som icke insågo följderna af sitt handlingssätt. Det går icke an, säga vi, att förringa betydelsen af benämningen *strejkbrytare* och *förrädare*. Vi som fordra, att våra kamrater, arbetarna, hvilka icke erhållit denna s. k. mogenhetsundervisning, att de skola förstå det

simpla i och följderna af att uppträda som strejkbrytare, vi ha ännu större kraf på att dessa s. k. »mogna» skola förstå detta.*) Men då de likväl uppträda som förrädare i arbetarnas sociala kamp, då faller vår dom bestämdt och medvetet, att dessa äro kulturens afskum, icke värda någon ärlig människas aktning.

I dessa tider, då den sociala kampen kräfver hvar och ens vakna intresse, duger det icke att försvara ett dylikt handlingssätt som dessa student-strejkbrytares med att säga: vi ställa oss neutrala inför hvarje social åskådning. *Ingen får ställa sig neutral*. Denna neutrala skock kommer, såsom vi ofta se, att rekrytera det pack, som vi i den sociala kampen kalla för strejkbrytare. Neutralitet är brist på själfständighet. För oss arbetare skall detta alltid stå klart: *Den som icke är med oss är mot oss.*

G. S.

Efter slaget.

Berättelse

af

Hjalmar Nilsson.

Det var afton. Solen höll just på att dala, och sände sina sista, gyllene strålar öfver näjden, där dagens stora drabbning stått. Öfverallt hvarst ögat såg i den annars så leende näjden märktes gräsliga spår af krigets förbannelse. Vapen, sönderskjutna, döda och döende hästar och människor lågo strödda öfverallt och mot den röda aftonhimlen steg en helveteskonstert af de sårades jämmerrop och stönande.

Där ligger en skaggig soldat, gräsligt massakerad af en granatskärfva, där en yngling, med magen uppristad af ett bajonettstyg. De i döden förvidna, annars så vackra dragen, uttrycka en bild af det största lidande, det är som de uttalade en fruktansvärd dom öfver dem, som tvungo honom ut från hem och arbete att mörda sina bröder i ett annat land.

Där ligger en man i sina bästa år med båda armarna sönderskjutna, han är ännu vid sans och hans jämmerrop äro hämska att höra. »Vatten, vatten», stönar han. »Gif mig vatten, eller ännu bättre, gör

*) Det var därför så besynnerligt, att »Socialdemokraten», som brukar införa strejkbrytarens namn, då förrädarna tillhöra arbetareklassen, vägrade, trots påstötningar från Stockholms arbetarekommun och stora möten, att brännmärka de tusenfaldt uslare studentstrejkbrytare på samma vis. Ett sådant handlingssätt är minst sagdt ovärdigt af arbetarnes egen tidning och visar oförtydligt, att icke ens på det hållet har man kommit bort från den ömkliga öfverklass- och »bildnings»kurtisen.

ett slut på mina kval. Min hustru och mina små barn mista sitt stöd, men det vore ett dåligt stöd numera sedan kriget skördat mina armar.»

Hän öfver slätten skyndasjukvårds-soldater och barmhärtighetssystrar i alla riktningar, söka att upphämta och bringa hjälp åt så många som möjligt. Hän öfver slätten köra vagnar, för att hämta upp de döda och köra bort dem till stora uppkastade gravar, där liken — under psalmsång och böner till »kärlekens gud» — nedmyllas i massor.

En vagnslast har nyss anländt. En vagnslast med lik, liggande i alla möjliga och omöjliga ställningar, sönderskjutna, trasiga, blodiga, med förvridna anletsdrag. Kan en hämskare syn tänkas?

Vid vagnens sida står en äldre kvinna. Med sin hand håller hon om armen på ett af de lik, som ligga på vagnen. Det är liket af en ung man. I hennes drag står att läsa den allra största förtviflan och smärta, en smärta för hvilken tårarna skulle vara en lindring. Nu komma handräckningar och börja aflasta vagnen dess hämska innehåll.

De lägga ner de döda i den stora gravnen och prästen gör sig redo att börja sitt arbete. Han har just fyllt skofveln med mull och tänker börja sin besvärjelse, då kvinnan rusar fram till gravnen. »Ni får ej gräfva ner min son här», ropar hon, »jag vill ha honom med mig hem, jag skall begrava honom vid min egen stuga, min gosse skall sofva på den plats, som var honom kär, den plats där han lefvat sitt lif, och dit han tänkte att som brud få föra den flicka han älskade. Där skall jag kunna vårda hans graf, där har jag honom åtminstone i min närhet. Säg, hvarför skulle han behöfva dö så ung, så god, hvad ondt hade han gjort, eftersom han skulle nedslaktas som ett djur?»

»Han har dött en ärofull död», svarade prästen, »han har haft lyckan att gå i döden för sitt fosterland, och säkert har han i dag dött som en hjälte, i det många fienders lik vittna om hans mod.»

»Blygs ni ej!» utropade hon, »ni berömmar mord som någonting stort och ädelt! Min gosse är ingen mördare, han hatade detta krig af hela sitt hjärta, men han tvangs att följa med som många andra. Han var min enda son, han skulle bli min ålders tröst och hjälp, nu står jag hjälplös och ensam, ah säg, låt mig behålla honom.» Prästen ger handräckningen en vink, de föra undan kvinnan och ceremonien försiggår som vanligt, hvarefter gravnen igenfylls.

Då sliter kvinnan sig lös, kastar sig med ett vilddjurs rytande öfver gravnen och gräfver med sina fingrar i mullen, liksom ville hon gräfva

upp sin älskling. Så vänder hon sig om, ser på de församlade med en frånvarande blick och börjar sjunga en entonig klagande sång. Prästen rycker på axlarna och säger: »Kvinnan har blifvit vansinnig.»

Dåra fiender.

Hvad bådardetta tal om skymf, som måste aftvådd bli?

Hvi smüdas ifrandet för fred som landsförväderi?

Och hvarför detta dofva hot om fara och om krig?

Gif akt, du folkets man, och märk hvar man vill leda dig!

Säg, hotar ovän utifrån ditt land med eld och svärd, och güller det att väpna sig till kamp för »hem och härd»? Nej, man vill egga dig till strid af hat och öfvermod och drifva dig med list och våld att gjuta bröders blod . . .

Ett Sveriges krig mot Norge — hvad betyda dessa ord?

Ett brott emot förnuft och rätt, ett nesligt brodermord, förnedring mot hvar folkets man som tager del däri, en återgång till svunnen tid af våld och barbari.

Säg, har du del med dessa män som mana nu till strid?

Och storsvensk ära, storsvensk rätt hvad kommer slikt oss vid?

Säg, vill du lönlöst offra upp för orättfärdigt kif det sista som du har att ge, ditt hjärteblod, ditt lif?

Se, samma män som blicka ned på dig med stolt förakt, som själfva skriva lag för sig och yfvas af sin makt, som vägra dig din mänskorätt och hänle åt ditt hot, som lägga skatt uppå ditt bröd och boja kring din fot.

Just samme män ha djärfhet nog att likväl räkna på, att du skall offra lif och blod för deras sak ändå, att du skall låna dem sin arm till brodermord och rån! Säg, sväller ej ditt bröst af harm vid detta fräcka hån?

R. J—n.

Alkoholens verkningar.

I.

Alkohol, sådan som den förekommer i spritdryckerna (öl, vin, brännvin o. s. v.) måste betraktas som ett gift för den mänskliga organismen. Den är nämligen i stånd att skada, ja ödelägga de utomordentligt fina delar i organismen, som vi kalla celler och som äro bärare af livsverksamheten, och denna skada eller detta ödeläggande försiggår så mycket lättare, ju viktigare den funktion är, som dessa celler ha att utföra.

Först och främst äger organismen i allmänhet förmåga att ersätta utdöda celler med nya; men denna förmåga är icke oinskränkt, liksom den icke heller är utvecklad i lika hög grad hos de enskilda individerna.

Det är nu klart, att omfånget af alkoholens giftverkan icke blott är beroende af, i hvilken mängd den tillföres organismen, utan äfven af cellernas motståndskraft samt organismens förmåga att ersätta de fördärfvade cellerna med nya. Då båda dessa villkor emellertid finnas i olika grad hos de enskilda människorna, och då dessutom en och samma person kan vara underkastad stora skillaktigheter i detta afseende, så är det lätt begripligt, att en viss mängd alkohol kan vara förhållandevis oskadlig för den ena individen, hvaremot den kan verka mycket hälsofarligt på en annan.

När man därför, såsom ofta sker, vill af det faktum, att många människor trots dagligt förtärande af en icke ringa mängd alkohol fortfara att vara krya och uppnå en hög ålder, draga den slutsatsen, att bruket af en sådan kvantitet alkohol skulle vara oskadlig för hvem som helst, så gör man sig skyldig till en svår villfarelse.

Likaså oriktigt och ogrundadt är dat påståendet, att ett måttligt begagnande af alkohol kan betraktas som ofarligt. Helt och hållet bortsedt från, att termen »måttlig» utan närmare angifvande af alkoholmängden är fullständigt otillfredsställande, kunna vi af ofvan anförda skäl icke uppgifva den mängd alkohol, som en hvar enskild individ på hvilken som helst tidpunkt i sitt lif kan bruka utan skada för sin hälsa, såvida vi icke inskränka oss till så små doser, att de icke gärna kunna komma på tal i det praktiska lifvet.

Den alkohol, som förtäres i form af en eller annan spirituös dryck, kommer ned i magen och utöfvar därför först och främst på denna del af kroppen sin skadliga verkan, hvilken såsom redan blifvit anfördt i allmänhet består däri, att den förstör eller helt ödelägger celler, som under matsmältningsprocessen äro i verksamhet i detta organ. Följderna häraf

äro oordningar i matsmältningen, som vanligen kallas kronisk maginflammation eller kronisk magkatarr. Bland symptomerna på detta onda vilja vi här nämna ofta förekommande kräkningar om morgnarna samt brist på aptit. I en sådan sjuk mage blir den s. k. slemhinnan beständigt tjockare och ojämnare.

Oaktadt denna fördärfvade matsmältning ses drinkare, och särskildt öl-drinkare, ofta vara mycket »välmående», emedan nyttjandet af alkohol medför hopande af fett i organismen. Men som fett icke blott aflagras i huden, utan också i de inre, ädlare organen samt hämma dessas funktioner, så har drinkaren ingen nytta, utan endast tvärtom skada af detta sitt »goda» hull.

Af de inre organen är det hufvudsakligen två, som komma att lida häraf, nämligen levern och hjärtat.

Det förstnämnda organet blir i följd af denna fettanhopning högst betydligt förstöradt och kallas suparelever. När fett hopar sig i levercellerna, hvilka som bekant ha ett viktigt värf att utföra i matsmältningen, så lider drinkaren äfven på detta vis skada beträffande matsmältningen.

Ännu olyckligare följer har en fettanhopning i hjärtat. Detta organ blir härvid icke allenast ansenligt förstöradt — man talar då om ett fetthjärta — men det blir tillika så småningom otjänligt till sin verksamhet, hvarvid återigen uppstå blodstockningar i de mest skilda organ.

Alkoholen inverkar emellertid ännu skadligare på organismen därigenom, att den från magen går öfver i blodet och därmed föres rundt till alla organ, hvarvid dessa just bli direkt utsatta för dess giftiga verkningar. Enär levern är det första organ, som påverkas af detta gift, så uppstår det i detta organ — bortsett från ofvan omtalade fettbildning — redan temligen tidigt förändringar, kronisk inflammation. Förändringarna bestå i allmänhet däri, att levercellerna, hvilka spela en viktig roll vid bildandet af galla och andra ämnen under matsmältningen, såsom följd af alkoholens inverkan gå aldeles förlorade och ersättas med en sämre, skrumpen väfnad. Härvid blir levern betydligt mindre, och dess yta, som förut var glatt, blir nu ojämn. Följderna af dessa förändringar visa sig icke blott genom en mera allmän nedsättning af matsmältningen, utan efter hand äfven genom uppkommandet af gulsot samt genom en så betydlig stockning i blodomloppet i underlifsorganen, att det i dessas blodkärl intränger allt mer och mer vatten, som samlar sig i bukhålan och inverkar på underlifsorganernas och närliggande organers funktioner så starkt, att det sannolikt slutar med döden.

Från Klubbarna.

Ny klubb.

Här i Karlshamn höll Hinke Bergegren ett föredrag inför proppfullt hus, det var en afton på försommaren. Då lofvade han, att snart komma tillbaka för att bilda en klubb. Och i går, torsdag afton, höll han här ett föredrag om »Ned med vapnen» och ett om den socialistiska ungdomsrörelsen. En stackars prest, som visst är mindre vetande, åtminstone säger man det och har skäl att tro det, hade kommit med och ställde till med ett friskspektakel, som synnerligen roade åhörarna. Det hördes stormande skrätt på skrätt; ty försvar för kristendomen kan inte väcka annat än skrätt; i vår tid är det nämligen uteslutande löjligt.

Hr Bergegren gitte icke heller att något utförligare bemöta den arma presten, men gaf honom ändock så pass att aldrig har väl den gudsmannen eller någon annan af samma sort fått höra så mycken osminkad sanning. Publiken jublade.

Detta lilla intermezzo hindrade icke på något sätt föredragen, hvilka lifligt och stormade applåderades.

Efter mötets slut samlades ett 20-tal unga arbetare och bildade efter en kort diskussion »Karlshamns socialistiska ungdomsklubb», med bestämmelse att anslutning till förbundet sker första augusti.

Till styrelse valdes: Joel Larsson (ordf.), G. Djärf (kassör), A. Johnsson (sekr.), E. Johansson (v. ordf.) och K. J. Samuelsson (v. sekr.)

Det var visserligen blott en liten grupp som samlades; men som alla äro entusiastiska för saken och länge väntat och hoppats på en sådan klubb bildande, så skola vi nog arbeta med lust och innan höstens många kvällar komma ha en stor och stark klubb.

Karlo.

Skromberga.

Sedan vår klubb på nytt upptogs i fjol har den växt upp bra och ser ut att bli lifkraftig och stabil. Vi utsåg här i vintras en kommitté, som har i uppgift att agitera, och har den särskildt nedlagt arbete, att få landarbetarna med. Ett möte hölls ibland dem: vår kamrat Pihlman var här och höll föredrag och på samma gång bildades en afdelning bland landarbetarna. Hvilken afdelning går raskt framåt, något som gläder oss särskildt, då vi sått det första fröet bland dem.

Vi ha ock en kommitté, som arbetar tillsammans med landskroniter och helsingborgare, kallad distriktskommittén.

På vårt sista klubbmöte beslöts bland annat att afsända tio kronor till distriktskommitténs styrelse att börja agitationen med. Och beslöts att ingå till distriktsstyrelsen med anhållan att den skulle söka få Hinke Bergegren hit på en agitations-turné. Unionsfrågan behandlades och efter en lång diskussion, hvori alla talarna yrkade på att vi för vår del, ifall krig skulle utbryta mellan Sverige och Norge, måtte bli hemma, beslöts att ställa följande, maning till alla rättänkande arbetare landet rundt: Att vid en eventuell mobilisering emot Norge, hvarje sann arbetare, som känner sitt människovärde, icke under några villkor vilja gå med på några äfventyrligheter mot norrman. Utan klubben som sådan uppmanar alla sina medlemmar och alla öfriga af Sveriges värnpliktiga arbetare att genom en effektiv militärstrejk visa våra bröder i Norge att vi ingenting ha gemensamt med storsvenskarnas skräfvel.

Ned med militarismen!

N—n.

Grängesbergs tokar.

(Bref till Brand.)

Först ett par ord om dem, som icke äro tokar. Ty sådana finnas. Vi ha ju en socialistisk ungdomsklubb.

Den bildades den 5 mars d. å. af Hinke Bergegren. Tanken att få en klubb hade visserligen varit länge rådande, men rätta tiden syntes ej ha varit förr än den ofvan nämnda tiden.

Det var nog nära, att vi här fått en socialdemokratisk klubb; hr Zetterling var här i februari och höll föredrag om ungdomsrörelsen och framhöll nödvändigheten af att organisera ungdomen; hans tal vann anklang, det bevisades af de applåder som följde. Efter talet uppstod diskussion: Om det var nödvändigt att bilda en ungdomsklubb? Hvilken fråga ganska allmänt besvarades jakande. Men skulle man ansluta sig till det socialistiska eller socialdemokratiska förbundet; där-om uppstod en lång diskussion. Meningarna voro delade, hvilket ej var att undra på, då ingen af oss visste hur programmen lydde. Hr Z. redogjorde visserligen för det socialdemokratiska förbundet och framhöll det såsom det, som hade framtiden för sig och som var erkänt af partiet (hvilket det dock icke är mer än det socialistiska.)

Hvad skulle vi göra, som ej hade några stadgar att stödja oss på? Det vi visste var, att det socialdemokratiska förbundet var ett sprängförbund, i likhet med svenska arbetareförbundet. Vi framhöll ock så detta, hvarvid beslöts att frågan skulle bordläggas tills att vi fingo stadgar etc.

Att vi till sist bildade en socialistisk klubb, det var själfklart; ja, jag är förvissad om, att på de flesta ställen i landet, skulle de flesta klubbarna, om de kände till huru det socialdemokratiska förbundet tillkommit, inse hvar de borde stå. Ty vårt förbund är ej bildadt af några äfventyrliga personer, som försöka att på intrigens väg komma uppåt.

* * *

Att klubben här gått ganska fort fram och vunnit stort medlemsantal, är ju glädjande för oss. Men att vi skulle få en så stor hjälp af Grängesbergs tokar, det hade vi aldrig vågat tro. Men vi kunna icke förneka faktum. Ty den utomordentliga tillslutning vårt möte den 2 juli hade, berodde nog på att

polismannen C. V. Jansson

är så styf socialistagitator. Hör blott:

Lördagen den 1 juli på e. m., uppsökte nämnde polisman klubbens ordförande och begärde att få förteckning öfver klubbens medlemmar. Ordf. sporde, om alla organisationer äro skyldiga lämna sådan. »Nej, endast socialistiska ungdomsklubben», blef svaret. Och hvarför? »Jo, den bedrifver osedlighet och den har medlemmar som endast äro 12, 13 år.»

Ordf. skrattade åt den sabla idiot, som hittat på det.

Då polisen icke kom någon hvart med sitt ärende, gjorde han ett försök hos sekreteraren, som frågade hvilka ärenden han gick. Mannen uppgaf att direktör A. E. Salvén skickat honom.

Emellertid beslöt styrelsen, att klubben skulle tillfrågas. Det blef en ganska treflig diskussion och beslutet var, att ej bevilja polisens »blygsamma» begäran trots vi bo i det ryska Sverige.

När hr Jansson så åter kom till sekreteraren, bad denne att få veta om ordern utfärdats af länsstyrelsen. Nej. — Ja, då är det ju klart, att vi ej lämna någon förteckning. Men polisen pratade vidt och bredt och sade bl. a. att norrmännen snart komma mot oss och att då skall första uppådet ut. Om han gjorde det för att skrämja oss eller af hvad orsak, förstår ingen människa. Men han var nykter. Och svaret han fick lydde: »Det var roligt. Det blir nog en fin agitationstripp, ty då ska vi minnsann sprida våra meningar.»

Polisen dunstade bort och har ännu icke kommit igen. Men han är välkommen!

* * *

Hvad mena Grängesbergs tokar med att vi ha hemliga möten, att det är en osedlig förening och att vi ha minderåriga medlemmar?

Alla våra möten, offentliga och enskilda, ha varit affischerade å alla anslagstafvor. Och på affischna står det tydligt att personer, som äro fyllda 15 år, äga tillträde. Vi ha varit så frikostiga, att vi tryckt våra affischer med röda bokstäfver, så det tycks att polisman Jansson borde ha uppmärksammat dem. Om han icke mistat synen förstås, sedan han en gång fick smockan för sitt brutala uppträdande.

Min tro är, att polisen fått order af »läsarna» eller af prästerna.

Biskopen var här för en tid sedan och höll visitation. I sitt dumma tal sade han, att det börjar gå för långt, då man anordnar demonstrationer på kyrkogården såsom socialisterna gjort vid ett par begrafningar, och han beklagade att brudar, som prästen måst sammanviga, icke varit kyska och betonade att man skulle hålla på den gamla

Mineralvattenfabriken Fenix

rekommenderar sina tillverkningar af Mineralvatten och Läskedrycker.

Allm. Tel. 5206.

115 Birgerjarlsgatan 115.

HELSINGBORG.

Carl V. Cederholms Sko-affär

rekommenderar sitt välsorterade lager i allmänhetens benägna hågkomst. :: :: :: :: :: :: :: ::

Karl Kroksgatan 42, midt mot Nya torget.

ordningen, att endast kysk brud äger rätt att bära brudkronan. Vidare beklagade biskopen, att i ett så stort samhälle, där 2,000 personer varit inbjudna att begå herrans heliga nattvard, endast 39 hörsammat kallelsen.

Om vår agitation i någon mån kan ta åt sig äran af att kannibalismen aftar, så våga vi dock icke göra några anspråk beträffande brudarna. Klubben är ju så ny. Men nu måste jag tillägga, att orsaken, hvarför man beskyllt klubben för osedlighet är, att vi allvarligt diskuterat sedlighetsfrågan och de flesta talarne ha icke ställt sig på horsbudsmoralens ståndpunkt. Se där det förfärliga . . .

Som sagdt, hr Jansson har genom sin betjäntroll agiterat för oss. Saken kom ut, väckte dels löje, dels förargelse. Ett 50-tal nya medlemmar läto inskrifva sig. Så inte skrämja Grängesbergs tokar någon tänkande människa, det vill jag om-tala för hr Jansson.

Tack emellertid för handräckningen!

Med hälsning till kamrater landet rundt.

Klubbist —g—

Influtna medel till värnpliktsfonden:

Lista n:r 1, genom Axel Holmström	25:—
Lomma soc. ungdomsklubb	12:—
Håle stenbyggarefackf.	12:—
Helsingborgs soc. ungdomsklubb	8:66
Tranås	4:—
Landskrona	3:—

Summa kr. 64:66

Kommen ihåg att vi måste rusta oss mot de barbariska krigslagarne. Därför uppmanas klubbar och öfriga intresserade, som ännu icke anordnat insamlingar, att göra detta och insända medlen till »Brands» expedition, Fjällgatan 34, Stockholm.

Det minsta bidrag mottages med tack-samhet.

För Stockholmsklubbarne:
Axel Holmström.

SANCT ERIKS
ÄKTA ENBÄRS-ÖL
rekommenderas.
STOCKHOLM • Allm. Tel. 120 94.

Till

BRANDS läsare!

Som vanligt är äfven denna gång så mycket öfverstående, både gammalt och nytt. Äfven gammalt utlofvadt har fått maka åt sig, ty då idiotiska socialdemokratiska rojalister svansa, äro de först och främst värda några spalter. Annars blir det antikveradt.

Men om vi hjälpas åt och få *Brand* till veckotidning, då behöfva icke sådana tråkigheter inträffa.

Alltså: till verket!

UR,

Urkedjor, alla slags Termometrar, äfven Fiebertermometrar m. m. till betydligt nedsatta priser.

Släta bränförgyllda hvardagsringar 1, 1:50 samt till 2 kr., öfverträffliga här på platsen

Garanti för alla varor.

E. A. KARLSSON

Urmakare & Urhandel

Etabl. 1887.

15 KUNGSGATAN 15

Franska

Försiktighetsartiklar,
billigast.

Priskurant med bruksanvisning mot porto

K. A. Strömberg,

Jakobsbergsgatan 11, Stockholm.

Etablerad 1888.

Franska försiktighetsartiklar, Kvinnoskydd, Lifmodersprutor, Suspensoirer. Gummibattonger m. m. billigast i parti och minut.

Priskurant med bruksanvisning, mot porto.

FRANSKA GUMMI-DEPOTEN:

C. M. Andersson, Norrlandsgatan 18, Sthlm. A. T. Riks.

Redaktör: Hinke Bergegren,
Vanadisvägen 15.

Brands expedition,
Fjällgatan 34.

A.-B. Arbetarnes Tryckeri, Stockholm 1905.